

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนากีฬาในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเป็นการประยุกต์กระบวนการวิทยาศาสตร์มาใช้ค้นคว้า ทดลอง หาข้อดี ข้อเสีย ของการกีฬาแต่ละประเภทและทำให้เกิดการพัฒนาความสามารถของนักกีฬาในการแข่งขัน ดังจะเห็นได้จากการแข่งขันกีฬาหลาย ๆ ประเภทที่นักกีฬาสามารถทำลายสถิติเก่า ๆ ได้อยู่เสมอ นั่นก็คือนักกีฬาจะแสดงความสามารถในการแข่งขันกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ตามความหมายของวิทยาศาสตร์การกีฬานั้นหมายถึง "ศาสตร์ที่กล่าวถึงความรู้ที่ได้จากการสังเกตและค้นคว้าจากการประจักษ์ทางธรรมชาติของการเคลื่อนไหวของมนุษย์และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในการเล่นกีฬาแล้วจัดเข้าเป็นระเบียบเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมสุขภาพ การเพิ่มพูนพัฒนาสมรรถภาพทางกาย ทักษะการเล่นกีฬา เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศทางการกีฬา ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับหลายสาขาจึงเรียกว่า สหวิทยาการ (Multidisciplinary) ซึ่งประกอบด้วยสาขาต่าง ๆ ดังนี้คือ สรีรวิทยา การออกกำลังกาย ชีวกลศาสตร์การกีฬา กีฬาเวชศาสตร์ และจิตวิทยาการกีฬา เป็นต้น (ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร, 2536)

จิตวิทยาการกีฬาเป็นอีกสาขาหนึ่งของวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมความเป็นเลิศของนักกีฬาไม่ยิ่งหย่อนไปจากสาขาอื่นๆ ทั้งนี้เพราะจิตวิทยาการกีฬาเป็นศาสตร์ที่นำหลักจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์การกีฬา เพื่อช่วยให้นักกีฬามีความสามารถสูงขึ้น (Cox, 1990) หลักจิตวิทยาที่นำมาประยุกต์ใช้ในการกีฬา ได้แก่ จิตวิทยาการจูงใจ จิตวิทยาบุคลิกภาพ จิตวิทยาการเรียนรู้ จิตวิทยาสังคม จิตวิทยาพัฒนาการ และอื่น ๆ (ศิลาชัย สุวรรณชาติ, 2532) ดังนั้นจิตวิทยาการกีฬาจึงเป็นการศึกษากระบวนการทางจิตที่นำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการเล่นกีฬาทำให้ผู้ที่ได้ฝึกทางจิตมีสมาธิแน่วแน่ มีความมุ่งมั่น มีพฤติกรรมอีกheim ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้การแข่งขันกีฬามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้านักกีฬาที่มีทักษะดี มีสมรรถภาพทางกายดี แต่ไม่สามารถบังคับสภาพจิตใจให้พร้อมที่จะเล่นกีฬาหรือแข่งขัน ก็นำไปสู่ผล

การแสดงความสามารถที่ต่ำกว่ามาตรฐานที่วางไว้ และอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้นักกีฬาบางคนต้องใช้กลวิธีบางอย่างที่จะได้มาซึ่งชัยชนะ เหนือคู่แข่ง หรือรางวัลจากการแข่งขัน จนทำให้การแสดงออกทางการกีฬาดูเหมือนจะดูตัน รุนแรง ขาดน้ำใจเป็นนักกีฬา ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการเล่นกีฬา อาทิที่โตรอนโต สมาชิกทีมฮอกกี้ฟิลาเดลเฟีย ฟลายเออร์ส (Philadelphia Flyers) 4 คนถูกลงโทษสถานหนักจำคุก 3 ปี ในข้อหาพยายามฆ่าคนในขณะที่มีการแข่งขัน สแตนเลย์ คัพ เพลย์-ออฟ ปี 1975 (Stanley Cup Play-off) (Yeager, 1977) และในปีเดียวกันนี้ เฮนรี บูชา (Henry Boucha) ได้รับความเจ็บสาหัสจากการกระทำของ เดฟ ฟอর্বส์ (Dave Forbes) ในระหว่างการแข่งขันฮอกกี้ระหว่างทีมบอสตันและมินนิโซตา ตาข้างหนึ่งของ บูชา ต้องสูญเสียการมองเห็นไปถึง 70 เปอร์เซ็นต์ (Noverr & Zieweez, 1981) ในวงการบาสเกตบอลอาชีพ เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 1977 เคอร์มีท วอชิงตัน (Kermit Washington) ซึ่งเป็นผู้เล่นทีมลอสแอนเจลิส เลเคอร์ (Los Angeles Laker) ใช้ลูกบาสเกตบอลกระแทกหน้าของ โรดี ทอมจานาโกวิช (Rody Tomjanakovich) ของทีมฮุสตัน ร็อกเกตส์ (Houston Rockets) อย่างรุนแรง (Noverr & Zieweez, 1981) นอกจากนี้การต่อสู้และการใช้ความรุนแรงไม่ได้เกิดขึ้นในกลุ่มนักกีฬาชายเท่านั้น ยังปรากฏขึ้นในกลุ่มนักกีฬาหญิงด้วยเช่นเดียวกัน เช่น ในการแข่งขันบาสเกตบอลหญิงทีมมิสซูรี (Missouri) มีชัยชนะทีมคู่ต่อสู้ด้วยคะแนน 72 ต่อ 70 นักกีฬาหญิงของทีมโอคลาโฮมา (Oklahoma) ผู้หนึ่งตรงเข้าไปเตะทีมฝ่ายตรงกันข้าม นอกจากพฤติกรรมก้าวร้าวจะเกิดขึ้นในกลุ่มนักกีฬาแล้วยังเกิดจากผู้ชมที่ดูกีฬาอีกด้วย เช่น การจลาจลในการแข่งขันฟุตบอลยุโรปปี 1985 ณ กรุงบรัสเซล มีคนตาย 38 คน บาดเจ็บ 437 คน ภายหลังที่ผู้ชมของชาวอังกฤษบุกเข้าทำร้ายผู้ชมอิตาลี ด้วยขวดแตก กระบอง และก้อนโลหะ เหตุการณ์ครั้งนี้เกิดที่เมืองลิเวอร์พูล และถูกเรียกขานว่าเป็น แบล็ค เวดส์เดย์ (Black Wednesday) โดยชาวเมืองลิเวอร์พูล (Gammon, 1985)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การแข่งขันกีฬาที่มีการปะทะกันอย่างรุนแรง และไม่ เป็นไปตามกฎกติกา โดยที่ผู้เข้าแข่งขันแสดงพฤติกรรมที่ทำให้คู่ต่อสู้ได้รับบาดเจ็บ หรือได้รับความเดือดร้อน อันเนื่องมาจากการจงใจหรือมีเจตนาทำร้าย เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะ ถือได้ว่านักกีฬามีพฤติกรรมก้าวร้าวที่ไม่เหมาะสม และยังส่งผลเสียต่อวงการกีฬาอีกด้วย แต่ในขณะเดียวกันถ้านักกีฬาสามารถแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น พฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive behavior) นั่นคือ นักกีฬามีจุดมุ่งหมายที่ไม่มีการทำร้าย แต่เป็นการใช้ความพยายาม และแรงบังคับที่ถูกต้อง เพื่อที่จะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สนั่น สนธิเมือง (2536) ที่พบว่า นักกีฬาควรมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก โดยมีได้มุ่งหวังที่จะทำร้ายกัน หากนักกีฬาสามารถใช้พฤติกรรมกล้าแสดงออกของตัวเองออกมาในการแข่งขันกีฬา

ก็จะเป็นผลดีต่อวงการกีฬาของไทยในอนาคต ดังนั้นพฤติกรรมก้าวร้าวของนักกีฬาถ้าหากแสดงออกได้อย่างเหมาะสมเป็นธรรมชาติ ตามสิทธิอันพึงมีของแต่ละบุคคล โดยมีได้ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่น เช่นการประท้วงหรือทักท้วงกรรมการตามสิทธิหรือการรักษาสิทธิ เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมกล้าแสดงออก จะมุ่งเอาชัยชนะภายใต้กฎ กติกาที่วางไว้ โดยไม่มีการทำร้าย และใช้ความพยายามหรือพลังงานสูงมาก นอกจากนี้พฤติกรรมกล้าแสดงออกยังช่วยให้นักกีฬาลดความวิตกกังวลก่อนการแข่งขัน และส่งผลให้นักกีฬาเกิดความมั่นใจ แสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการแข่งขันได้

ด้วยสาเหตุดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวความคิดที่จะศึกษาตัวปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา เพื่อจะได้นำมาซึ่งเหตุผลในการแก้ไขให้เนื้อหาของวงการกีฬาให้ไปตามจุดมุ่งหมายของวงการกีฬาและการพลศึกษาที่ว่า การกีฬาและการพลศึกษาเป็นกิจกรรมช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนหรือผู้เล่นกีฬา มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และทักษะ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2523) ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัย หลักการ และวิธีที่หลากหลายมาผสมผสานกัน หลักการและวิธีการทางจิตวิทยาการกีฬาเป็นแนวทางหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณาและประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมปัจจัยบางประการต่อนักกีฬาเพื่อให้การแข่งขันกีฬาเป็นไปอย่างดี และมีประสิทธิภาพต่อไป

ถึงแม้ว่าจิตวิทยาการกีฬาจะได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬา ทั้งในด้านการศึกษาวิจัยและการนำจิตวิทยาการกีฬาไปใช้ในวงการกีฬา แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการกีฬาในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก จากการสำรวจวิทยานิพนธ์ระหว่างปี พ.ศ. 2511 ถึงปัจจุบันของนิสิตบัณฑิตศึกษาศาखाวิชาพลศึกษาและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา เช่น สรีรวิทยาการออกกำลังกาย ชีวกลศาสตร์การกีฬา กีฬาเวชศาสตร์ และจิตวิทยาการกีฬา ปรากฏว่า วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาจิตวิทยาการกีฬามีจำนวนรวมทั้งสิ้น 42 เรื่อง จากจำนวนงานวิทยานิพนธ์กว่า 1,000 เรื่อง พอสรุปเรื่องที่ศึกษาวิจัยได้ดังนี้

1. สมานธิ	10	เรื่อง
2. เทคนิคการจินตภาพ	6	เรื่อง
3. ความวิตกกังวล	7	เรื่อง
4. แรงจูงใจ	4	เรื่อง
5. บุคลิกภาพ	3	เรื่อง
6. เทคนิคการผ่อนคลายกล้ามเนื้อ	3	เรื่อง
7. การปรับตัวทางสังคมของนักกีฬา	3	เรื่อง

8. มโนทัศน์แห่งตน 2 เรื่อง
9. อื่น ๆ เช่น การระบุสาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลว เทคนิคทางจิตวิทยาการกีฬา ความเชื่อทางไสยศาสตร์ และความก้าวร้าวในการกีฬา (อย่างละ 1 เรื่อง) รวม 4 เรื่อง

ผลการสรุปเรื่องที่ศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาการกีฬาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเรื่องที่ศึกษาวิจัยส่วนใหญ่จะนำเทคนิคต่าง ๆ ทางจิตวิทยาการกีฬา มาใช้ในการฝึกควบคุมไปกับการฝึกกีฬา ได้แก่ การฝึกสมาธิ การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ เทคนิคจินตภาพ คิดเป็นร้อยละ 54.05 นอกนั้นเป็นการศึกษาลักษณะทางจิตวิทยาการกีฬาต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 45.95

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬามีจำนวน 1 เรื่อง เป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ประเสริฐไชยสุทธอาด, 2534) เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) การรับรู้ของนักเรียน ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า เพศชายมีพฤติกรรมก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาสูงกว่าเพศหญิง กลุ่มนักเรียนที่เป็นนักกีฬามีพฤติกรรมก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ไม่เป็นนักกีฬา และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีพฤติกรรมก้าวร้าวในสถานการณ์การกีฬาอยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยเห็นว่าข้อค้นพบจากงานวิจัยข้างต้นยังไม่สามารถอธิบายหรือทำนายสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาได้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬาที่มีความสามารถต่างกัน โดยมุ่งที่จะศึกษากลุ่มตัวอย่างนักกีฬามหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันมีวัตถุประสงค์เพื่อสรรหานักกีฬาที่มีความสามารถเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติต่อไป (จรินทร์ ธานีรัตน์, 2537) ด้วยเหตุผลดังกล่าว มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงมีนโยบายคัดเลือกนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับสูงเข้าศึกษาต่อโดยไม่ผ่านกระบวนการสอบของทบวงมหาวิทยาลัยแต่มีการคัดเลือกพิเศษของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ เช่น โครงการพัฒนานักกีฬาชาติของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น การคัดเลือกพิเศษนี้จึงเป็นการเปิดโอกาสให้นักกีฬาที่มีความสามารถในระดับสูงได้เข้ามาศึกษาในรั้วของมหาวิทยาลัยที่ตนต้องการ นอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักกีฬาที่มีความสามารถแล้ว นักกีฬากลุ่มนี้ยังมีโอกาสช่วยสร้างชื่อเสียงในด้านกีฬาให้แก่มหาวิทยาลัยอีกด้วย ฉะนั้นจึงทำให้การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยมีความเข้มข้น สนุกสนาน ตื่นเต้น เร้าใจมากขึ้น ทั้งนี้เพราะนักกีฬาต้องใช้ความพยายามอย่างสูงในการแข่งขันเพื่อจะนำชัยมาสู่มหาวิทยาลัยของตน ซึ่งความพยายามที่จะแสดง

ความสามารถของตนเพื่อให้เห็นว่าตนมีความสามารถสูงกว่าคนอื่น ๆ บางครั้งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักกีฬาต้องแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาให้เห็นบ่อย ๆ อีกทั้งยังไม่มียานวิจัยใด ๆ ที่ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในเรื่องความสามารถของนักกีฬามหาวิทยาลัยที่ต่างกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

นอกจากนี้การศึกษายังจับคู่สรรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยต่างๆ กับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา และจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีอีกหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ อายุ เพศ ประเภทกีฬา ระดับความสามารถ ประสบการณ์ในการแข่งขัน ความสำคัญของการแข่งขัน เป้าหมายในการแข่งขัน บรรยากาศของการจัดการแข่งขัน อิทธิพลของผู้ชม ความวิตกกังวล การศึกษาของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา รูปแบบการฝึกสอนกีฬาต่าง ๆ เช่น แบบใช้อำนาจควบคุม แบบเข้มงวดกดขี่ แบบการลงโทษทางกาย แบบประชาธิปไตย การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน การแสดงแบบของคู่แข่ง การให้แรงเสริมของคู่แข่ง การแสดงแบบของเพื่อน และการให้แรงเสริมของเพื่อน ซึ่งปัจจัยคัดสรรต่าง ๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา โดยสรุปดังนี้

1. อายุ เป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาดังที่ อีรอน และคณะ (Eron et al., 1982) ได้กล่าวว่าความรุนแรงของพฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดจากตัวแบบในสังคมจะเพิ่มขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าอายุส่งผลกระทบต่อที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

2. เพศ พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่บ่งบอกเอกลักษณ์ทางเพศอย่างหนึ่ง เฟชแบ็ค (Feshbach, 1970) ซึ่ง เซียร์ (Sear, 1965) ได้กล่าวว่า ความก้าวร้าวจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการให้นิยามคำว่า เพศชาย เพศหญิง ถ้าพูดว่า "โก้เป็นเด็กก้าวร้าว" หลาย ๆ คนต้องเดาว่าโก้เป็นเด็กผู้ชาย และจากงานวิจัยเชิงทดลองของแบนดูรา รอส และรอส (Bandura, Ross and Ross, 1961) ผู้รับการทดลองเป็นเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงกลุ่มละ 36 คน โดยให้ผู้รับการทดลองครึ่งหนึ่งดูตัวแบบก้าวร้าว อีกครึ่งหนึ่งดูตัวแบบไม่ก้าวร้าว ผลจากการทดลองพบว่าเด็กผู้ชายที่ดูตัวแบบก้าวร้าวจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าเด็กผู้หญิง ต่อมาในปี ค.ศ. 1963 แบนดูรา รอส และรอส ได้ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กอนุบาล 96 คน แบ่งเด็กออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะสังเกตตัวแบบก้าวร้าวที่มีชีวิต ตัวแบบก้าวร้าวที่เป็นภาพยนตร์ และตัวแบบก้าวร้าวที่เป็นภาพยนตร์การ์ตูน ตามลำดับ ส่วนกลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม หลังจากให้สังเกตตัวแบบลักษณะต่างๆ แล้วเปิดโอกาสให้เด็ก

ทุกกลุ่มเล่นตุ๊กตาอย่างเสรี ผลปรากฏว่าจากการสังเกตตัวแบบก้าวร้าวทั้งสามลักษณะแรก ทำให้เด็กผู้ชายก้าวร้าวมากกว่าเด็กผู้หญิง จึงอาจกล่าวได้ว่าเพศส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

3. ประเภทกีฬา ในงานวิจัยครั้งนี้แบ่งประเภทกีฬาเป็น 2 ประเภท คือ กีฬาปะทะ และกีฬาไม่ปะทะ กีฬาปะทะเป็นกีฬาที่ต้องมีการปะทะกันในขณะที่เล่นหรือแข่งขัน เช่น ฟุตบอล รักบี้ ฟุตบอล ฮอกกี้ ซอฟท์บอล บาสเกตบอล มวย ยูโด ฯลฯ กีฬาประเภทนี้มีโอกาสที่จะกระทบกระทั่งกันมาก ซึ่งถ้าการกระทบกระทั่งเป็นในลักษณะเจตนาที่จะทำร้าย ก็ถือว่าเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา แต่ถ้าในการกระทบกระทั่งเป็นไปตามกฎ กติกา มารยาทของผู้เล่น ก็ถือว่าเป็นการเล่นที่ถูกต้อง สำหรับกีฬาไม่ปะทะเป็นกีฬาที่มีการแบ่งเขตแดนการเล่นโดยทั้ง 2 ฝ่ายไม่มีโอกาสที่จะกระทบกระทั่งกันเลย เช่น เทนนิส เทเบิลเทนนิส แบดมินตัน วอลเลย์บอล ฯลฯ จากรายงานการวิจัยพบว่า นักกีฬาที่เล่นกีฬาปะทะมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูงกว่านักกีฬาไม่ปะทะ (Forry, 1985; Fendke, 1986) จึงอาจกล่าวได้ว่ากีฬาปะทะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

4. ระดับความสามารถ เป็นดัชนีประการหนึ่ง que แสดงถึงความสามารถทางด้านทักษะ กีฬา สมรรถภาพทางกายและสมรรถภาพทางจิตของนักกีฬา ในการเข้ารับการศึกษาคัดเลือกนักกีฬาที่เป็นตัวแทนจากสถาบันต่าง ๆ นักกีฬาจะต้องพยายามแสดงความสามารถให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาของผู้ฝึกสอน และผู้จัดการทีม เพื่อให้เห็นว่าตนเองมีความสามารถสูงกว่านักกีฬาคนอื่น ๆ บางครั้งอาจจะต้องแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา ซึ่ง ซิลวา (Silva, 1980b) ได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถกับพฤติกรรมก้าวร้าวไว้ว่า ระดับความสามารถของนักกีฬาหลังจากแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาจะมีระดับความสามารถลดลงอย่างเห็นได้ชัด นั่นคือในขณะที่นักกีฬาแสดงความก้าวร้าวออกมา นักกีฬาจะมีระดับความสามารถในการเล่นกีฬาน้อยกว่าตนเอง จึงอาจกล่าวได้ว่าระดับความสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยซึ่งพบว่า ระดับความสามารถของนักกีฬาได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากอายุ (นภพร ทศนัยนา, 2536)

5. ประสบการณ์การแข่งขัน เป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาในอดีตที่นักกีฬาได้พบเห็นซึ่งถือเป็นการรับรู้ ดีความของนักกีฬา เบิร์ด และครีฟ (Bird and Cripe, 1986) ได้เสนอว่า ประสบการณ์ ความคับข้องใจ และความตื่นตัวของนักกีฬาในระดับสูง เป็นตัวกำหนดให้นักกีฬาแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ทั้งนี้เพราะกระบวนการทางจิตของนักกีฬาที่สามารถรับรู้จากความตั้งใจของคู่แข่ง เจตนาในการทำร้าย เป็นสิ่งฝังลึกในจิตใจให้นักกีฬาได้เรียนรู้ และต้องการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวด้วย ฮาร์เรล (Harrell, 1980 cited in Bird and Cripe, 1986) พบว่า พฤติกรรมก้าวร้าวสามารถทำนายได้ล่วงหน้าจากระดับความก้าวร้าวที่มีมาก่อน ฉะนั้นนักกีฬาที่มีพฤติกรรม

ก้าวร้าวในระยะเริ่มแรกจะเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวมากยิ่งขึ้น เช่น ในการแข่งขันชิงชนะเลิศบาสเกตบอล ผู้เล่นจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อคู่แข่ง คู่แข่งก็จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตอบแล้วในที่สุด ทั้ง 2 ทีมก็จะตะลุมบอนในสนามการแข่งขัน ซึ่งวงจรความก้าวร้าวเช่นนี้มักเกิดขึ้นให้เห็นบ่อย ๆ ในการกีฬา จึงอาจกล่าวได้ว่าประสบการณ์การแข่งขันส่งผลกระทบต่อที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยที่พบว่า ประสบการณ์การแข่งขันได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากระดับความสามารถของนักกีฬา และได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมจากอายุ (นาพร ทัศนัยนา, 2536)

6. ความสำคัญของการแข่งขัน เป็นความรู้สึที่นักกีฬาประเมินความสำคัญของการแข่งขัน โดยพิจารณาจากสถานการณ์ต่าง ๆ และผลที่จะได้รับจากการแข่งขัน เช่น รางวัล การเลื่อนอันดับของตนเองหรือทีม การเลื่อนสถานภาพของตนเอง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่กำหนดความเครียด ซึ่งกิล (Gill, 1989) เดวี และอาร์มสตรอง (Devies & Armstrong, 1989) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการแข่งขันเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นสาเหตุของความวิตกกังวลของนักกีฬา เบิร์ต และคริป (Bird and Cripe, 1986) ได้กล่าวว่าสิ่งเร้าต่าง ๆ เช่น รางวัล เป็นตัวทำให้นักกีฬาตื่นตัว (Arousal) มากขึ้น ซึ่งการตื่นตัวที่เพิ่มขึ้นนี้เองจึงเป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมความก้าวร้าว ซึ่งตรงกับซิลแมนน์ และคณะ (Zillmann & Other, 1972 cited in Bird and Cripe, 1986) ได้กล่าวว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความตื่นตัว จะเป็นตัวสนับสนุนให้แสดงความก้าวร้าว เช่น นักกีฬาที่อยู่ในสถานการณ์ที่ตื่นเต้น และมีความตื่นตัวอยู่ในระดับสูงมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา ถ้ามีการกระตุ้นจากสิ่งแวดล้อมที่ก้าวร้าว เช่น ผู้ฝึกสอน หรือ ผู้เล่น หรือพฤติกรรมของผู้ชม เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสำคัญของการแข่งขันส่งผลกระทบต่อที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยที่พบว่า ความสำคัญของการแข่งขันได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อมจากระดับความสามารถ อิทธิพลของผู้ชม และได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมจากอายุ (นาพร ทัศนัยนา, 2536)

7. เป้าหมายในการแข่งขัน เป้าหมายที่สำคัญของการแข่งขันเพื่อผลแพ้ชนะของการแข่งขัน ถือว่าเป็นความสำเร็จของการแข่งขัน ผลของชัยชนะจะทำให้นักกีฬามีโอกาสเลื่อนสถานภาพของตนเอง มีโอกาสรับเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล หรือสามารถเลือกอาชีพของตนเอง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายในการเป็นผู้ชนะของการแข่งขันเป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักกีฬาแสดงความสามารถออกมาอย่างเต็มที่ มาร์เตินส์ (Mertens, 1974 cited in Bird and Cripe, 1986) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการแข่งขัน นั่นก็คือชัยชนะ ชัยชนะเป็นรางวัลที่นักกีฬาพยายามที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ถ้ามีบางสิ่งที่ทำให้เขาไม่สามารถไปถึงจุดหมายปลายทาง

ได้หรือความสูญเสียเป้าหมายเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความคับข้องใจ และความคับข้องใจในระดับสูง จะมีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา ดังนั้นการตั้งเป้าหมายที่สูงและไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา จึงอาจกล่าวได้ว่าเป้าหมายของการแข่งขัน ส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้ยังมีผลงานการวิจัยพบว่าเป้าหมายของการแข่งขันได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากประสบการณ์การแข่งขัน และได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมจากอายุ (นภพร ทศนัยนา, 2536)

8. บรรยากาศการจัดการแข่งขัน เป็นสภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในการจัดการแข่งขัน เช่น วิธีการจัดการแข่งขัน การจับสลากแบ่งสายการแข่งขัน สภาพอากาศ กรรมการ ผู้ตัดสิน การอำนวยความสะดวกในการจัดการแข่งขัน สภาพสนาม และอุปกรณ์การแข่งขัน เป็นต้นสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญต่อการแสดงออกของนักกีฬา ความพึงพอใจต่อบรรยากาศการจัดการแข่งขันจะมีผลต่อสภาวะอารมณ์ของนักกีฬาส่งผลต่อการแสดงออกของนักกีฬาได้ทั้งทางบวกและทางลบ (Gould et al., 1987) กล่าวคือถ้านักกีฬาพึงพอใจต่อบรรยากาศที่ดีของการจัดการแข่งขัน เริ่มแรกสภาพอารมณ์ของนักกีฬาก็ย่อมดีตามไปด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าบรรยากาศการแข่งขันไม่ดี เริ่มจากสนาม สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนกรรมการผู้ตัดสินที่ตัดสินอย่างไม่เป็นธรรม ย่อมเป็นต้นเหตุทำให้นักกีฬาเกิดความคับข้องใจ ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาต่อไป นอกจากนี้ เบิร์ด และครีฟ (Bird and Cripe, 1986) ได้กล่าวว่า บรรยากาศการแข่งขันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ชมกีฬามีพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น การจัดการแข่งขันไม่ดี พื้นที่สำหรับการชมกีฬาคับแคบ เครื่องอำนวยความสะดวกมีน้อย เป็นต้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า บรรยากาศการจัดการแข่งขันส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา และมีผลงานการวิจัยที่แสดงว่าบรรยากาศการแข่งขันได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากความสำคัญของการแข่งขัน ได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมจากระดับความสามารถ เป้าหมายของการแข่งขัน และได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมจากอายุ (นภพร ทศนัยนา, 2536)

9. อิทธิพลของผู้ชม ในการวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงผู้ชมกีฬาในลักษณะการเชียร์กีฬาแบบต่าง ๆ และจากการวิจัยของ อัญชลี กิจจานุวัฒน์ (2527) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสาเหตุของปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนในการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนของกรมพลศึกษา พบว่า สาเหตุของปัญหาในระดับสำคัญมากที่สุด ได้แก่ นักเรียนที่ไปดูการแข่งขันเชียร์กีฬาในลักษณะชั่วๆ ก้าวร้าวทำหยาบก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทขึ้น ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ สมลักษณ์ สมบูรณ์สิงห์ (2525) ที่พบว่า วิธีการเชียร์แบบการสอ การตำหนิ และยั่วแหย่ และการให้ร้องกระทับพื้นและเป่าปากมีผลต่อการเล่นของนักกีฬามาก คือ ทำให้นักกีฬามีโมโหในการเล่นกีฬา มีความประหม่า เล่นไม่ดีและผิดพลาด ทำให้มีความรำคาญ หงุดหงิดและเบื่อหน่ายในการเล่น นอกจากนี้ คาลิษฐ์ (Calish, 1973)

พบว่าการเล่นผิดกติกาเกิดจากผู้ชมเป็นตัวกระตุ้น และมีผู้ฝึกสอนเป็นตัวเร่งด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ่ายทอดไปสู่นักกีฬาโดยไม่ตั้งใจ ดังนั้นเสียงเชียร์ของผู้ชมก็มีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักกีฬา ทำให้นักกีฬามีพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาสูงด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลของผู้ชมส่งผลกระทบต่อทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้อิทธิพลของผู้ชมยังได้รับผลกระทบทางตรงจากประเภทกีฬาอีกด้วย (Zillmann & Other, 1972 cited in Bird and Cripe, 1986)

10. ความวิตกกังวล ซิลแมนน์ และคณะ (Zillmann and Other, 1972 quoted in Bird and Cripe, 1986) กล่าวว่า นักกีฬาที่มีความตื่นเต็น และความตื่นตัวในระดับสูงจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความก้าวร้าวเพิ่มขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความวิตกกังวลส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา และมีผลงานการวิจัยที่แสดงว่า ความวิตกกังวลได้รับผลที่เป็นสาเหตุทางตรงจากความสำคัญของการแข่งขัน เป้าหมายในการแข่งขัน ได้รับผลที่เป็นสาเหตุทั้งทางตรงและทางอ้อมจากระดับความสามารถ ประสบการณ์การแข่งขัน และได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมจากอายุ (นภพร ทัศนัยนา, 2536)

11. การศึกษาของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดาส่งผลทางอ้อมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวโดยผ่านการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางกาย (สมพร สุทัศนีย์, 2539) ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางลบกับการลงโทษทางกาย แสดงว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำมีแนวโน้มที่จะลงโทษทางกายแก่เด็กในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤตยา กฤษฎาภูมิ (2534) ที่พบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำใช้วิธีลงโทษทางกายแก่เด็ก มากกว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูง นอกจากนี้ยังพบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาต่ำ มักจะใช้อารมณ์ในการอบรมเลี้ยงดูเพราะขาดการรับรู้และเข้าใจเด็ก ซึ่ง จรรยา สุวรรณทัต (2524) พบว่า บิดามารดาที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่ำในแหล่งเสื่อมโทรมขาดการรับรู้ เข้าใจเด็ก และคำนึงถึงพัฒนาการสังคมและอารมณ์ของเด็กน้อย จึงนิยมการฝึกวินัยโดยการลงโทษทางกายโดยใช้อารมณ์ในการลงโทษ ทำให้เด็กมีลักษณะเก็บกด ดังนั้นการฝึกอบรมของผู้ฝึกสอนในลักษณะเช่นเดียวกับการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ย่อมทำให้เด็กไม่พอใจสร้างความคับข้องใจ เก็บกดต่อเด็กมากยิ่งขึ้น นั่นก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักกีฬาแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมา จึงอาจกล่าวได้ว่าการศึกษาของบิดามารดาได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับการฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย หรือการศึกษาของบิดามารดาส่งผลกระทบต่อเป็นสาเหตุทางอ้อมกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาโดยผ่านการฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย

12. รายได้ของครอบครัว เป็นตัวแปรทางสังคมที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมก้าวร้าว โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ เซียร์และคณะ (Sears et al., 1957) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาและรายได้สูงและรายได้ต่ำ พบว่าบิดามารดาที่มีระดับการศึกษา

และมีรายได้สูงและต่ำจะอบรมเลี้ยงดูเด็กแตกต่างกันในเรื่องความเข้มงวดกวดขัน และระเบียบวินัย กล่าวคือ บิดามารดาที่มีรายได้สูงจะให้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดูมากกว่าการลงโทษทางกาย และมีความเข้มงวดในการอบรมเลี้ยงดูน้อย ส่วนบิดามารดาที่รายได้ต่ำจะเน้นให้เด็กเชื่อฟัง และมีความเป็นระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับ โรเซ็น (Rosen, 1959 อ้างถึงใน สมพร สุทัศนีย์, 2529) ซึ่งพบว่า บิดามารดาที่มีฐานะทางสังคมต่ำเน้นให้เด็ก เชื่อฟังและฝึกวินัยโดยการลงโทษทางกาย ดังนั้นถ้า ผู้ฝึกสอนกีฬาใช้วิธีการฝึกอบรมแบบลงโทษทางกายเช่นเดียวกับสิ่งที่นักกีฬาเคยได้รับ อาจเป็นผลให้นักกีฬาเกิดความคับข้องใจ และก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาต่อมาได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า รายได้ครอบครัวได้รับผล กระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากการฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย และการฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย หรือรายได้ครอบครัวส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาโดยผ่านการฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย และการฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย

13. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา เป็นที่ยอมรับกันว่าภาวะความขัดแย้ง การทะเลาะวิวาทในครอบครัวจะนำไปสู่ภาวะความเครียด และมีผลต่อการอบรมเลี้ยงดูที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งจากงานวิจัยของ บารอนและเอิร์ลส (Baron and Earls, 1984) พบว่าภาวะความเครียดในครอบครัวอันเกิดจากความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างบิดามารดา ทำให้บิดามารดาใช้การฝึกวินัยที่ไม่เหมาะสม เช่น การลงโทษอย่างรุนแรงจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งสอดคล้องกับผล งานวิจัยของ แม็คคอร์ด แม็คคอร์ดและโฮเวิร์ด (McCord, McCord and Howard, 1963) ซึ่งพบว่า เด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวจะถูกทอดทิ้งจากบิดามารดาที่มีความขัดแย้งและทะเลาะวิวาทกัน และจาก ผลการวิจัยของ ค็อกซ์ และ ลีฟเพอร์ (Cox and Leaper, 1961 อ้างถึงใน สมพร สุทัศนีย์, 2529) ซึ่งพบว่าบิดามารดาที่รักใคร่ปรองดองกันจะถ่ายทอดความรักให้แก่เด็ก ตลอดจนร่วมกิจกรรมกับเด็ก โดยให้เหตุผล ให้เสรีภาพแก่เด็กมากกว่าบิดามารดาที่มีความขัดแย้งกัน ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับการฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย หรือความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางอ้อมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาโดยผ่านการฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย

14. การฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุม เป็นการอบรมที่ควบคุมให้นักกีฬาเชื่อฟัง และทำตามกฎเกณฑ์ บางแห่งกฎเกณฑ์สูงเกินกว่าที่นักกีฬาจะทำตามได้ ผลที่เกิดขึ้นคือ นักกีฬาจะเป็นคนดื้อดึง ขัดขืน ต่อต้าน และทำตรงข้ามกับที่สั่ง (Coville, Costello and Fabial, 1960) มีหลักฐานยืนยันจาก แบ็คเกอร์ (Backer, 1964) ว่าพฤติกรรมก้าวร้าวมีนัยสำคัญสัมพันธ์กับการใช้อำนาจควบคุมในระดับสูง การใช้อำนาจควบคุมของผู้ฝึกสอนนั้นเป็นไปตามความต้องการของตนเอง จึงทำให้ขัดแย้งกับนักกีฬา จึงเห็นได้ว่าการฝึกอบรมแบบนี้เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าวได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า

การฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุมส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา และการฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุมได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากอายุ (Kagan, 1956; Emmerich, 1961)

15. การฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขัน การฝึกอบรมแบบนี้จะห้ามนักกีฬาทำในสิ่งที่เขาต้องการทำ (Maccoby, 1980) การฝึกอบรมแบบนี้ให้นักกีฬาจะต้องทำตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย และมาตรฐานของสังคมอย่างเคร่งครัด รวมทั้งกวดขันมิให้นักกีฬากระทำนอกหล่นนอกทางเวลาที่นักกีฬาทำผิดจะถูกลงโทษอย่างรุนแรง สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุให้นักกีฬาเกิดความคับข้องใจ เพราะไม่อาจทำตามความต้องการของตนเองได้ การใช้กฎระเบียบที่เคร่งครัดยอมทำให้นักกีฬาขัดชิน ต่อต้านกฎที่ยอมรับไม่ได้ บางครั้งก็แสดงออกในทางตรงกันข้ามกับกฎระเบียบ ดังนั้นการฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขันจึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูง จึงอาจกล่าวได้ว่าการฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขันส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่า การฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขันได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากอายุ (Kagan, 1956; Emmerich, 1961) รวมทั้งได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากเพศอีกด้วย (Droppleman and Schaefer, 1963; Tauber, 1979)

16. การฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย การฝึกอบรมแบบนี้มีเจตนาร้ายแผลงอยู่ด้วย เพราะการลงโทษเป็นการให้สิ่งเร้าที่ไม่พึงประสงค์ ผู้ฝึกสอนจะใช้วิธีการลงโทษทางกายในการฝึกวินัยและควบคุมความก้าวร้าว เฟชแบช (Feshbach, 1970) ได้สรุปผลการวิจัยหลาย ๆ เรื่องของเขาพบว่า การลงโทษทางกายทำให้เด็กเกิดความโกรธมากกว่าการลงโทษทางจิต นอกจากนี้ แบ็คเกอร์ (Backer, 1964) ถือว่าการลงโทษทางกายเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว จึงอาจกล่าวได้ว่า การฝึกอบรมแบบลงโทษทางกายส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้ยังได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากเพศอีกด้วย (Droppleman and Schaefer, 1963; Tauber, 1979)

17. การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย การอบรมรูปแบบนี้สนับสนุน ให้เหตุผล และลงโทษทางจิต ฮอฟแมน (Hoffman, 1970 cited in Mussen, 1977) พบว่าการฝึกวินัยโดยให้เหตุผล ทำให้เด็กมีวินัยสูงกว่าการฝึกวินัยโดยใช้อำนาจ ซึ่งการอบรมแบบนี้ทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูงปรับตัวได้ดี ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว ถ้าจะพิจารณาว่าคนที่มีความก้าวร้าวเป็นคนที่ขาดวินัย ขาดการควบคุมตนเอง ปรับตัวไม่ได้ก็น่าจะคาดว่า การอบรมแบบประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวในทางลบ จึงอาจกล่าวได้ว่าการฝึกอบรมแบบประชาธิปไตยส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยที่พบว่า การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตยได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากอายุ (Ghosian, 1984) และยังพบอีกว่าการฝึกอบรมแบบ

ประชาธิปไตยได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงจากเพศอีกด้วย (Droppleman and Schaefer, 1963; Tauber, 1979)

18. การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน จากการศึกษาทางทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura, 1977) ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่า ความก้าวร้าวเกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ โดยเฉพาะการแสดงของบุคคลที่ผู้สังเกตให้ความสนใจเป็นพิเศษ ดังนั้นการแสดงแบบของผู้ฝึกสอนจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา ทั้งนี้เพราะนักกีฬาจะให้ความสนใจและไว้วางใจต่อผู้ฝึกสอนของเขาอย่างมาก นักกีฬาจึงสามารถซึมซับพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ฝึกสอนอยู่ตลอดเวลา จึงอาจกล่าวได้ว่า การแสดงแบบของผู้ฝึกสอนส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

19. การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura, 1977) ได้อธิบายความก้าวร้าวไว้ 3 ลักษณะ คือ การเกิดความก้าวร้าว ตัวกระตุ้นให้เกิดความก้าวร้าว การเสริมแรงที่ทำให้ความก้าวร้าวคงอยู่ ซึ่งอธิบายไว้อย่างชัดเจนว่าความก้าวร้าวเกิดจากการสังเกตตัวแบบ ส่วนแรงเสริมนั้นจะช่วยกระตุ้นให้ความก้าวร้าวเกิดขึ้นและคงอยู่ได้นาน ฉะนั้นการให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน จึงเป็นสิ่งที่มามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา หรืออาจกล่าวได้ว่า การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอนส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา นอกจากนี้การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอนยังได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับการแสดงแบบของผู้ฝึกสอนอีกด้วย

20. การแสดงแบบของคู่แข่งชั้น ในการแข่งขันกีฬาโอกาสที่ผู้เล่นของทั้งสองฝ่ายจะมีโอกาสปะทะกันทั้งทางกาย วาจา เช่น ผลัก แสดงท่าล้อเลียน ใช้วาจาที่ไม่สุภาพ ถูกเหยียดหยาม เป็นต้น มีให้เห็นอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะต้องการเอาชนะคู่แข่งชั้นของตัวเองให้ได้ซึ่งความพยายามเอาชนะที่มากเกินไปก็เป็นสาเหตุที่ทำให้ให้นักกีฬาแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อกันและพฤติกรรมบางอย่างนั้นมีอิทธิพลต่อผู้สังเกต เป็นแบบอย่างของผู้สังเกต ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูราที่ว่า ความก้าวร้าวเกิดจากการสังเกตจากตัวแบบ นอกจากนี้การแข่งขันที่ผิดกติกาบ่อยครั้งที่ทำให้เกิดความคับข้องใจและนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การแสดงแบบของคู่แข่งชั้นส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

21. การให้แรงเสริมของคู่แข่งชั้น การให้แรงเสริมของคู่แข่งชั้นส่วนใหญ่จะได้รับการสังเกต นั่นคือ ถ้าผู้สังเกตเห็นคู่แข่งชั้นแสดงแบบแล้วได้รับแรงเสริม เช่น เป็นผู้ชนะในการแข่งขันครั้งนั้นและ ได้รับคำชมเชยจากเพื่อน ๆ คู่แข่งชั้นด้วยกัน ก็จะเป็นแรงเสริมอย่างหนึ่ง ที่ทำให้ผู้สังเกตต้องการเลียนแบบความก้าวร้าวของตัวแบบ (Bandura, 1976) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การให้แรงเสริม

ของคู่แข่งชั้นส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าว นอกจากนี้การให้แรงเสริมยังได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับการแสดงแบบของคู่แข่งชั้นด้วย

22. การแสดงแบบของเพื่อน จากผลการวิจัยของ สมพร สุทัศนีย์ (2529) พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลเชิงสาเหตุต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในระดับสูงสุด ได้แก่ อิทธิพลกลุ่มเพื่อน ซึ่งสามารถอธิบายได้ประมาณร้อยละ 38 โดยเฉพาะในเรื่องการแสดงแบบของเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูราที่กล่าวไว้ชัดเจนว่า พฤติกรรมก้าวร้าวเกิดจากการสังเกตตัวแบบ โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนซึ่งมีอิทธิพลต่อเด็กในวัยนี้เป็นอย่างมาก การได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ดังนั้นการแสดงแบบของกลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวด้วย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า การแสดงแบบของเพื่อนส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

23. การให้แรงเสริมของเพื่อน เพื่อนเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักกีฬาเป็นอย่างมาก การแสดงแบบ และการให้แรงเสริมของเพื่อนจะมีอยู่ตลอดเวลาที่พวกเขาอยู่ด้วยกัน เพื่อนจึงมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของนักกีฬา การกระตุ้น การแสดงความพอใจ การยอมรับเข้ากลุ่มเป็นเสมือนการให้แรงเสริมที่ทำให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ได้นาน ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การให้แรงเสริมของเพื่อนส่งผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับพฤติกรรมก้าวร้าว นอกจากนี้การให้แรงเสริมยังได้รับผลกระทบที่เป็นสาเหตุทางตรงกับการแสดงแบบของเพื่อนอีกด้วย

ปัจจัยคัดสรรทั้ง 23 ตัวแปรที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ล้วนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา สำหรับการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำปัจจัยคัดสรรทั้ง 23 ตัวแปร มาสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่เป็นรูปแบบสมมติฐานกับพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา ซึ่งเป็นการศึกษาในลักษณะพหุปัจจัย (Multifactors) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า งานวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับต่ำและนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับสูง ตลอดจนสามารถนำไปใช้อธิบาย ทำนาย และควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬาที่มีความสามารถต่างกันได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถต่างกัน ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากปัจจัยคัดสรรต่าง ๆ ได้แก่ อายุ เพศ ประเภทกีฬา ระดับความสามารถ ความสำคัญของการแข่งขัน ประสบการณ์การแข่งขัน เป้าหมายในการ

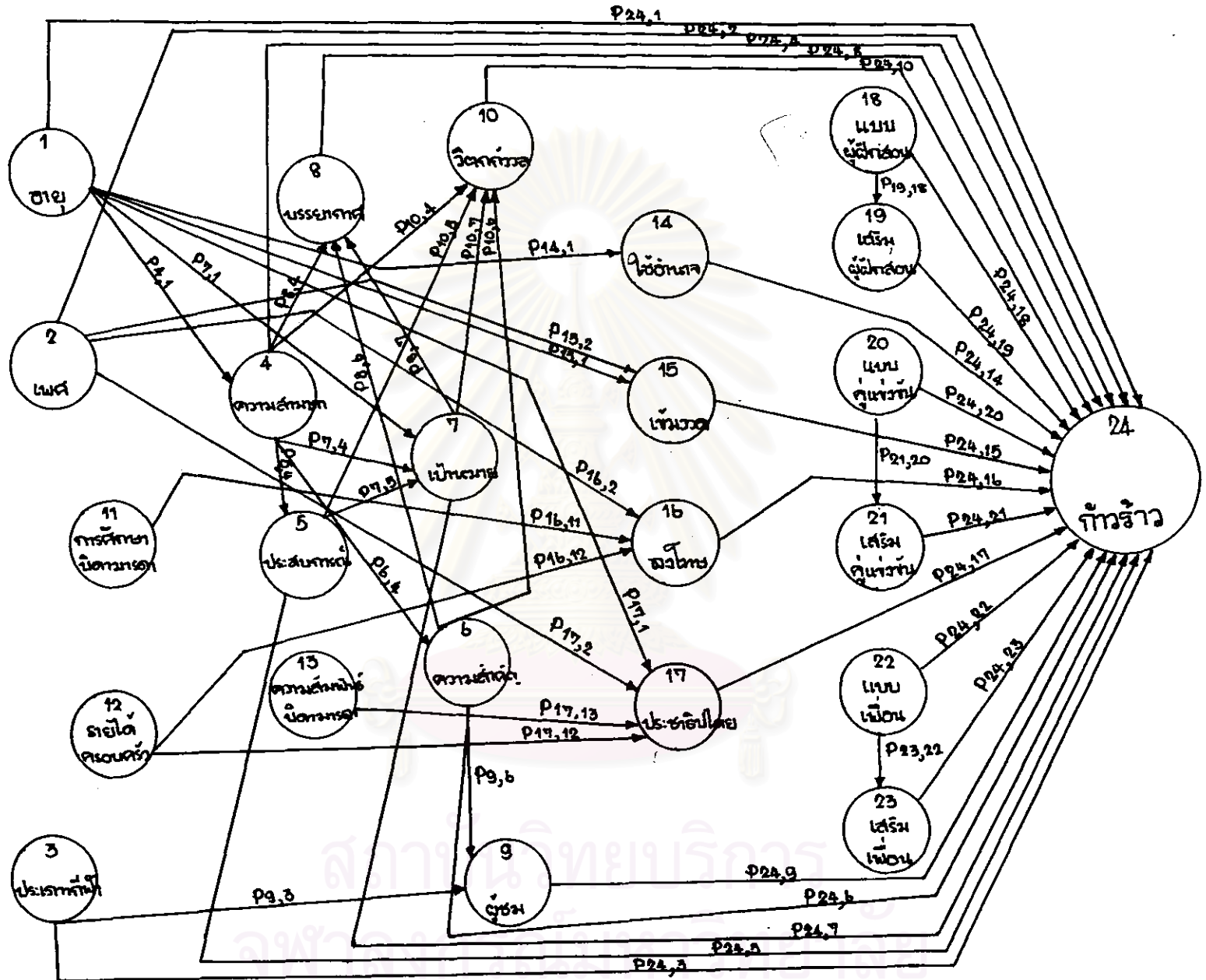
แข่งขัน บรรยากาศการจัดการแข่งขัน อิทธิพลของผู้ชม ความวิตกกังวล การศึกษาของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา การฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุม การฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขัน การฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน การแสดงแบบของคู่แข่ง การให้แรงเสริมของคู่แข่ง การแสดงแบบของเพื่อน และการให้แรงเสริมของเพื่อน

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬามหาวิทยาลัยของนักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในระดับต่ำ และนักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในระดับสูง

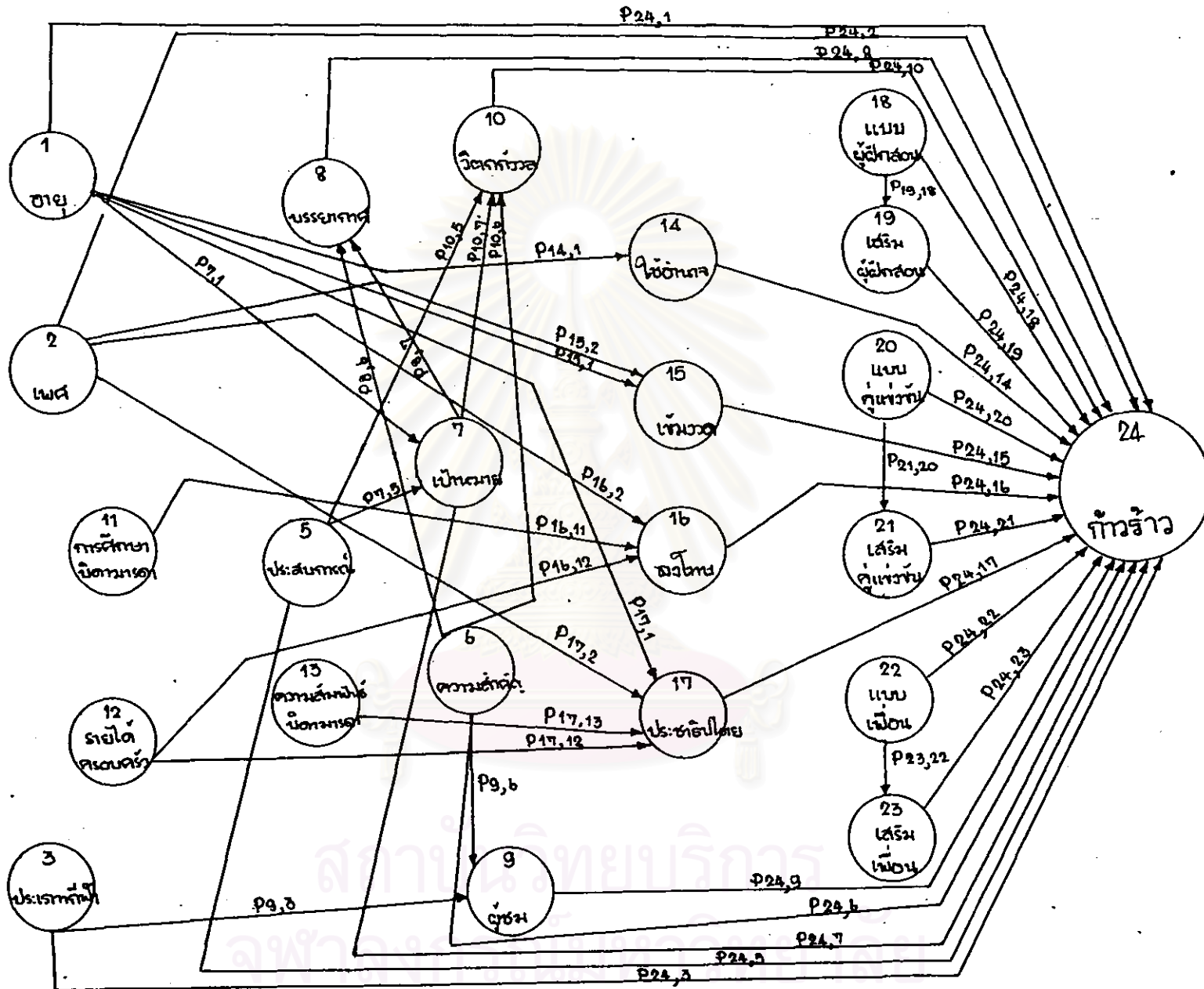
กรอบแนวคิด

ในการแข่งขันกีฬาพฤติกรรมก้าวร้าวของนักกีฬาที่ปรากฏออกมาให้เห็นนั้น ต้องมีสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว ถึงแม้ว่าจะมีการศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ของนักกีฬาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าว แต่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ศึกษาเป็นสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความคิดที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดออกเป็นรูปแบบจำลองสมมติฐาน (Hypothesized Model) ดังแผนภาพที่ 1 - 3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภาพที่ 1 แบบจำลองตามสมมติฐาน

แผนภาพที่ 2 แบบจำลองตามสมมติฐานของนักกีฬา
มหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในระดับต่ำ

หมายเหตุ

เพื่อให้เข้าใจแบบจำลองได้อย่างถูกต้องและตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดและให้ความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

→	- แสดงถึงเส้นทางความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปรต้นลูกศรเป็นตัวแปรเหตุ และหัวลูกศรเป็นตัวแปรผล
ตัวเลข	- แสดงถึงตัวแปรแต่ละตัว
P	- แสดงถึงสัมประสิทธิ์เส้นทาง (Path Coefficient) แสดงถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร เช่น P _{21,1} หมายถึงสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างตัวแปรที่ 21 และตัวแปรที่ 1 โดยมีทิศทางความสัมพันธ์จากตัวแปรที่ 1 ไปยังตัวแปรที่ 21

รายละเอียดและเหตุผลอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของแบบจำลองตามกรอบแนวคิด

ปัจจัยคัดสรรต่าง ๆ มีลำดับและเส้นทางความสัมพันธ์ที่เป็นสาเหตุและผลต่อกันดังนี้

1. ระดับความสามารถ ได้รับอิทธิพลมาจากอายุ เนื่องจากอายุเป็นตัวกำหนดถึงความสามารถ ความสามารถในการเรียนรู้ทักษะของมนุษย์จะเพิ่มขึ้นตามลำดับของอายุ ดังนั้นนักกีฬาที่มีอายุมากขึ้นจะมีระดับความสามารถสูงขึ้น

2. ประสบการณ์การแข่งขัน ได้รับอิทธิพลมาจาก ระดับความสามารถ ดังจะเห็นได้จากการคัดเลือกนักกีฬาเข้าเป็นตัวแทนในการแข่งขันในระดับต่างๆ ผู้คัดเลือกจะเลือกนักกีฬาจากระดับความสามารถ นักกีฬาที่มีความสามารถโดดเด่นที่สุดก็จะผ่านการคัดเลือกได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้การที่ได้มีโอกาสเป็นตัวแทนการแข่งขันในระดับต่าง ๆ จะเป็นการเพิ่มประสบการณ์การแข่งขันมากขึ้นเช่นเดียวกัน จึงอาจกล่าวได้ว่านักกีฬาที่มีความสามารถสูง จะมีประสบการณ์การแข่งขันมากอีกด้วย

3. ความสำคัญของการแข่งขัน ได้รับอิทธิพลจากระดับความสามารถ และประสบการณ์การแข่งขัน เพราะระดับความสามารถมีผลต่อการตัดสินใจ การกำหนดคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ และประสบการณ์การแข่งขันในอดีตมีผลต่อนักกีฬาในด้านการกำหนดคุณค่าของรางวัล และแรงจูงใจ

ดังนั้นระดับความสามารถและประสบการณ์การแข่งขัน จึงเป็นสาเหตุสำคัญในการกำหนดความสำคัญของการแข่งขัน

4. เป้าหมายในการแข่งขัน ได้รับอิทธิพลจากอายุ ระดับความสามารถ และประสบการณ์การแข่งขัน เนื่องจากอายุ ระดับความสามารถ และประสบการณ์การแข่งขัน เป็นพื้นฐานในการประเมินความสามารถของตนเอง ทำให้นักกีฬาสามารถที่จะคาดคะเนความเป็นไปได้ของการบรรลุเป้าหมายในการแข่งขัน ดังนั้นอายุ ระดับความสามารถ และประสบการณ์จึงเป็นตัวกำหนดเป้าหมายในการแข่งขัน

5. บรรยากาศการจัดการแข่งขัน ได้รับอิทธิพลจากระดับความสามารถ ความสำคัญของการแข่งขัน และเป้าหมายในการแข่งขัน บรรยากาศในการจัดการแข่งขันในที่นี้ก็คือ สภาพการจัดการแข่งขัน อุปกรณ์ สถานที่ใช้ในการแข่งขัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่และกรรมการ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้มีผลต่อความสามารถในการแสดงออกของนักกีฬา นักกีฬาที่มีความสามารถในระดับสูงจะสามารถปรับตัวให้เข้าสถานการณ์การแข่งขันได้ดีกว่า ส่วนในเรื่องความสำคัญของการแข่งขัน และเป้าหมายในการแข่งขัน เป็นลักษณะความรู้สึก ความพึงพอใจของนักกีฬาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬา การแข่งขันในระดับสำคัญ ๆ นักกีฬาจะตั้งเป้าหมายไว้สูงสุด ซึ่งจะมีผลต่อการจัดบรรยากาศการแข่งขันให้เป็นที่พอใจแก่นักกีฬาได้ดีกว่าการแข่งขันในระดับที่ต่ำกว่า ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ระดับความสามารถ ความสำคัญของการแข่งขันและเป้าหมายในการแข่งขัน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับบรรยากาศการจัดการแข่งขัน

6. อิทธิพลของผู้ชม ได้รับอิทธิพลจากประเภทกีฬา และความสำคัญของการแข่งขัน ทั้งประเภทกีฬา และความสำคัญของการแข่งขัน กีฬาที่มีการปะทะกัน เช่น มวย ฟุตบอล บาสเกตบอล เป็นต้น เป็นกีฬาที่ตื่นเต้นเร้าใจ ซึ่งผู้ชมก็จะสนุกสนานไปกับการเชียร์ มากกว่ากีฬาที่ต้องใช้สมาธิ เช่น กีฬาหมากรุก หมากรุกกระดาน เป็นต้น ถ้าเป็นการแข่งขันในรอบที่สำคัญ ๆ การออกเสียงเชียร์ของผู้ชมก็ยิ่งทวีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าประเภทกีฬาและความสำคัญของการแข่งขันมีผลต่ออิทธิพลของผู้ชม

7. ความวิตกกังวล ได้รับอิทธิพลจากระดับความสามารถ ประสบการณ์การแข่งขัน ความสำคัญของการแข่งขัน และเป้าหมายในการแข่งขัน ทั้งนี้เพราะการแข่งขันในระดับสำคัญ ๆ นักกีฬาจะวางเป้าหมายไว้สูงสุด ทำให้นักกีฬาเกิดความเครียด จึงประเมินความสามารถตนเองต่ำกว่าความเป็นจริง อีกทั้งถ้านักกีฬามีประสบการณ์การแข่งขันน้อยจะมีความวิตกกังวลในการแข่งขันสูง จึงทำให้การแสดงความสามารถด้อยไปกว่าที่เป็นจริง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าระดับความสามารถ ประสบการณ์การแข่งขัน ความสำคัญของการแข่งขัน และเป้าหมายในการแข่งขัน มีผลต่อความวิตกกังวล

8. การฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุม ได้รับอิทธิพลจาก อายุเพราะอายุเป็นตัวกำหนดถึง ภูมิภาคของนักกีฬา ถ้านักกีฬามีภูมิภาคมากขึ้น การใช้อำนาจควบคุมของผู้ฝึกสอนจะน้อยลง ในทางตรงกันข้ามนักกีฬาที่มีภูมิภาคน้อยการใช้อำนาจควบคุมในนักกีฬาก็จะมีมากขึ้น จึงอาจกล่าว ได้ว่า อายุมีผลต่อการฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุม

9. การฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขัน ได้รับอิทธิพลจาก อายุ และเพศ เพราะนักกีฬาที่มี อายุมากขึ้น จะมีความเข้าใจและทำตามกฎเกณฑ์ และระเบียบวินัยได้มากกว่านักกีฬาที่มีอายุน้อย สำหรับเพศ ในสังคมไทย จะกำหนดสิทธิและเสรีภาพของผู้ชายมากกว่าผู้หญิงโดยถือว่าเพศหญิงเป็น เพศที่อ่อนแอ การควบคุมหรือการเข้มงวดต่อเพศหญิงจึงมีมากกว่าเพศชาย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ทั้งอายุ และเพศมีผลต่อการฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขัน

10. การฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย ได้รับอิทธิพลจาก เพศ การศึกษาของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัว เพราะ เพศเป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัยบางประการของนักกีฬา เช่นความ มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ การตรงต่อเวลา ความมีเหตุมีผล เป็นต้น โอกาสการใช้วิธีการ ฝึกอบรมแบบลงโทษทางกายกับนักกีฬาเพศหญิงจึงมีน้อยกว่า สำหรับการศึกษาศึกษาของบิดามารดา และ รายได้ของครอบครัวจะเป็นตัวกำหนดฐานะทางสังคม ซึ่งพบว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาในระดับต่ำ รายได้ครอบครัวต่ำมักจะใช้การอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยวิธีการลงโทษทางกาย จึงทำให้เด็กขาดเหตุผล ตือตึง ลักษณะนิสัยเช่นนี้เป็นสิ่งที่ติดตัวเด็กผู้นั้นตลอดมา จึงทำให้วิธีการลงโทษทางกายของผู้ฝึก สอนดูเหมือนจะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนักกีฬากลุ่มนี้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า เพศ การศึกษา ของบิดามารดา และรายได้ของครอบครัวมีผลต่อการฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย

11. การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย ได้รับอิทธิพลจาก อายุ เพศ รายได้ของครอบครัว และความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา เพราะ อายุและเพศเป็นตัวกำหนดภูมิภาคและประสบการณ์ ยิ่งมีภูมิภาคมากย่อมใช้วิธีการฝึกอบรมแบบประชาธิปไตยก็มากกว่า สำหรับรายได้ของครอบครัว ของสังคมระดับกลาง บิดามารดามีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี บิดามารดามีเหตุมีผลต่อเด็ก จึงนิยม เลี้ยงบุตรให้มีเหตุมีผลไปด้วย เมื่อเด็กมีโอกาสเข้าร่วมในสังคมกีฬา คุณลักษณะในตัวเด็ก ความมี เหตุมีผล ทำให้การฝึกอบรมของผู้ฝึกสอนเต็มไปด้วยเหตุผลจึงนิยม การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย มาใช้ฝึกเด็กในกลุ่มนี้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า เพศ รายได้ของ ครอบครั และความสัมพันธ์ ระหว่างบิดามารดามีผลต่อการฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย

12. การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน ได้รับอิทธิพลจาก การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน ทั้งนี้ เพราะการแสดงแบบที่มีประสิทธิภาพมักจะแสดงให้เห็นว่าตัวแบบทำหน้าที่เป็นแรงเสริมชนิดหนึ่ง ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างนักกีฬา และผู้ฝึกสอนมีมากจนทำให้นักกีฬาเลียนแบบได้เหมือนกับ

ผู้ฝึกสอน การเลียนแบบนี้ก็เปรียบเสมือนแรงเสริมอย่างหนึ่ง จึงอาจกล่าวได้ว่า การแสดงแบบของผู้ฝึกสอนมีผลต่อแรงเสริมของผู้ฝึกสอน

13. การให้แรงเสริมของคู่แข่ง ได้รับอิทธิพลจากการแสดงแบบของคู่แข่ง เพราะคู่แข่งที่มีการแสดงแบบอย่างมีประสิทธิภาพจะเกิดการเลียนแบบจากผู้เล่นด้วยกัน ถึงแม้ว่าคู่แข่งจะไม่ให้แรงเสริมทางตรง แต่การแสดงแบบก็เปรียบเสมือนแรงเสริมทางอ้อมที่ได้จากคู่แข่ง จึงอาจกล่าวได้ว่าการแสดงแบบของคู่แข่งมีผลต่อการให้แรงเสริมของคู่แข่ง

14. การให้แรงเสริมของเพื่อน ได้รับอิทธิพลจากการแสดงแบบของเพื่อนเพราะเพื่อนเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักกีฬามากที่สุด การแสดงของเพื่อนที่มีประสิทธิภาพเปรียบเสมือนแรงเสริมที่ทำให้เพื่อนเกิดการเลียนแบบได้ดีที่สุด ถึงแม้ว่าจะไม่ได้รับแรงเสริมจากเพื่อนโดยตรง ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการแสดงแบบของกลุ่มเพื่อนมีผลต่อการให้แรงเสริมของเพื่อนด้วย

15. พฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา ได้รับอิทธิพลจาก อายุ เพศ ประเภทกีฬา ระดับความสามารถ ประสบการณ์การแข่งขัน ความสำคัญของการแข่งขัน เป้าหมายการแข่งขัน บรรยากาศการจัดการแข่งขัน อิทธิพลของผู้ชม ความวิตกกังวล การฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุม การฝึกอบรมแบบเข้มงวดกดขี่ การฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน การแสดงแบบของคู่แข่ง การให้แรงเสริมของคู่แข่ง การแสดงแบบของเพื่อน และการให้แรงเสริมของเพื่อน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาภาพรวมของพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้แยกศึกษาลักษณะความก้าวร้าวที่แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ พฤติกรรมก้าวร้าวแบบโกรธแค้น พฤติกรรมก้าวร้าวแบบเป็นเครื่องมือ และพฤติกรรมกล้าแสดงออก

2. การเก็บข้อมูลช่วงก่อนและหลังการแข่งขัน ไม่มีผลต่อการรับรู้และการตอบสนองสาระเนื้อหาของแบบวัดและแบบสอบถามในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ เพศ ประเภทกีฬา ระดับความสามารถ ประสบการณ์ในการแข่งขัน ความสำคัญของการแข่งขัน เป้าหมายในการแข่งขัน บรรยากาศของการจัดการแข่งขัน

ความวิตกกังวล การศึกษาของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา การฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุม การฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขัน การฝึกอบรมแบบการลงโทษทางกาย การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน การแสดงแบบของคู่แข่ง การให้แรงเสริมของ คู่แข่งขัน การแสดงแบบของเพื่อน การให้แรงเสริมของเพื่อน และอิทธิพลของผู้ชม

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

2. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาด้านจิตวิทยา ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ประเมินจากการรับรู้ ของนักกีฬามหาวิทยาลัยในช่วงก่อนและ/หลังการแข่งขัน

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 24 ปี พ.ศ. 2540

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. พฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา หมายถึง การตอบสนองต่อสิ่งเร้าของนักกีฬา ในรูปแบบของการแสดงออกทางกายและทางวาจาทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นโดยมีเจตนาหรือไม่มีเจตนาที่จะทำร้าย หรือทำให้บรรลุดตุประสงค์ของการเป็นผู้ชนะในการแข่งขัน ในที่นี้หมายถึงคะแนนที่ได้รับจากการตอบแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬา

2. นักกีฬา หมายถึง นักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 24 ปี พ.ศ. 2540

3. นักกีฬาที่มีความสามารถในระดับต่ำ หมายถึง นักกีฬามหาวิทยาลัยที่ไม่เคยเข้าร่วมการแข่งขันในระดับชาติ สำหรับงานวิจัยนี้คือ กลุ่มนักกีฬาที่เคยเข้าร่วมการแข่งขันสูงสุดในกีฬาระดับสถาบันหรือหน่วยงาน

4. นักกีฬามหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในระดับสูง หมายถึง นักกีฬามหาวิทยาลัยที่เคยเข้าร่วมการแข่งขันในระดับชาติ สำหรับงานวิจัยนี้ คือ กลุ่มนักกีฬาที่มีเคยเข้าร่วมการแข่งขันสูงสุดในกีฬาระดับเยาวชนแห่งชาติ กีฬาระดับแห่งชาติ และกีฬาระดับนานาชาติ

5. ประเภทของกีฬา หมายถึง กีฬาชนิดต่าง ๆ ที่มีสถานการณ์ในการเล่น สภาพการณ์ของสิ่งเร้า และลักษณะเฉพาะของกีฬาใกล้เคียงกัน ได้แก่ กีฬาปะทะ และกีฬาไม่ปะทะ

5.1 กีฬาปะทะ หมายถึง กีฬาที่ผู้เล่นมีการสัมผัสกันในระหว่างการแข่งขัน โดยไม่มีตาข่ายหรืออุปกรณ์อื่นขวางกั้น ได้แก่ บาสเกตบอล ฮอกกี้ ฟุตบอล รักบี้ฟุตบอล มวย ดาบไทย ดาบสากล และยูโด

5.2 กีฬาไม่ปะทะ หมายถึง กีฬาที่ผู้เล่นไม่สามารถจะสัมผัสกันได้ในระหว่างการแข่งขัน เนื่องจากมีตาข่ายหรืออุปกรณ์อื่นกั้นไว้ ได้แก่ ซอฟท์บอล วอลเลย์บอล ตะกร้อ กรีฑา ว่ายน้ำ เทนนิส เทเบิลเทนนิส บิดจ์ แบดมินตัน โบว์ลิง เปตอง ยิงปืน ยิงธนู ครอสเวิร์ด หมากกระดาน และกอล์ฟ

6. ระดับความสามารถ หมายถึง ระดับการแข่งขันที่นักกีฬาเคยร่วมการแข่งขัน ผู้วิจัย จำแนกระดับความสามารถตามระดับของการแข่งขันไว้ 4 ระดับคือ

6.1 ระดับที่ 1 เคยร่วมแข่งขันสูงสุดกีฬาระดับสถาบัน หรือหน่วยงาน

6.2 ระดับที่ 2 เคยร่วมแข่งขันสูงสุดระดับการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ

6.3 ระดับที่ 3 เคยร่วมแข่งขันสูงสุดระดับการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

6.4 ระดับที่ 4 เคยร่วมแข่งขันสูงสุดระดับการแข่งขันกีฬานานาชาติ

7. ประสบการณ์ในการแข่งขัน เป็นประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากการแข่งขันในระดับต่างๆ ในข้อ 6 โดยกำหนดให้เป็นคะแนนสะสม 2 คะแนน ต่อ 1 ระดับการแข่งขันที่ได้รับชัยชนะอันดับ 1-3 ของการแข่งขัน เช่น นักกีฬาผู้หนึ่งเคยเข้าร่วมการแข่งขันสูงสุดทั้งในระดับสถาบัน หรือหน่วยงาน และระดับการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ได้รับชัยชนะอันดับ 1-3 ของทั้งสองระดับการแข่งขัน จะมีคะแนนสะสม 4 คะแนน เป็นต้น

8. เป้าหมายในการแข่งขัน เป็นการกำหนดเป้าหมายในการเข้าร่วมแข่งขันในครั้งนี้นักกีฬามีเป้าหมายที่ระดับใด โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ

8.1 ระดับที่ 1 หมายถึง ขอเพียงมีส่วนร่วมในการแข่งขัน

8.2 ระดับที่ 2 หมายถึง ทำดีที่สุด

8.3 ระดับที่ 3 หมายถึง เข้ารอบ 8 คนสุดท้าย

8.4 ระดับที่ 4 หมายถึง ได้อันดับ 1-3

8.5 ระดับที่ 5 หมายถึง ชนะเลิศ

9. ความสำคัญของการแข่งขัน หมายถึง การประเมินความสำคัญของการแข่งขันครั้งนี้มีความสำคัญต่อนักกีฬาและผู้เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด ประเมินจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

10. บรรยากาศการจัดการแข่งขัน หมายถึง ความพึงพอใจต่อสภาพสนาม อุปกรณ์การจัดการแข่งขัน กรรมการผู้ตัดสิน สภาพอากาศ โดยประเมินจากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

11. ความวิตกกังวล หมายถึง ภาวะอารมณ์ที่ทำให้รู้สึกว่าจะเกิดความผิดปกติทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยประเมินจากแบบวัดความวิตกกังวล ฟอร์ม วาย (State-Trait Anxiety Inventory, STAI form Y) ของสปีลเบิร์กเกอร์และคณะ (Spielberger et al., 1983) ใช้เฉพาะแบบวัดความวิตกกังวล

ซึ่งเป็นแบบประเมินความวิตกกังวลของตนเอง (A-trait)
 ดารารวรรณ ต๊ะปิ่นตา (2535)

ฉบับภาษาไทยแปลและเรียบเรียงโดย

12. รูปแบบการฝึกอบรม หมายถึง การอบรมที่ผู้ฝึกสอนปฏิบัติต่อนักกีฬาทั้งทางตรง ทาง
 อ้อม ทั้งทางวาจาและการกระทำ ทำให้นักกีฬารับรู้ทั้งความรู้สึกและการกระทำนั้น ๆ รูปแบบการ
 ฝึกอบรมแบ่งเป็น 4 แบบดังต่อไปนี้

12.1 การฝึกอบรมแบบใช้อำนาจควบคุม หมายถึง การที่นักกีฬารายงานว่าตนได้
 รับการควบคุมทั้งพฤติกรรม ความคิด ทัศนคติ และความรู้สึกโดยตรงและเปิดเผยจากผู้ฝึกสอน
 โดยผู้ฝึกสอนจะคอยออกคำสั่งให้ปฏิบัติตามเสมอ ถ้าไม่ปฏิบัติตามจะถูกลงโทษ

12.2 การฝึกอบรมแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การที่นักกีฬารายงานว่า ผู้ฝึกสอน
 คอยกวดขัน ดูแล แนะนำให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและมาตรฐานของสังคมวัฒนธรรม หรือห้ามมิให้
 ประพฤติปฏิบัติในสิ่งทีนอกรัตนอรอยถ้าเด็กไม่ทำตามกฎ ระเบียบและมาตรฐานดังกล่าว ก็จะถูก
 ลงโทษ

12.3 การฝึกอบรมแบบลงโทษทางกาย หมายถึง การที่นักกีฬารายงานว่า ผู้ฝึกสอน
 ลงโทษให้เจ็บกาย เช่น บิดพุง ตีไหล่ ตบหัว เมื่อนักกีฬาทำผิดหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

12.4 การฝึกอบรมแบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่นักกีฬารายงานว่า ผู้ฝึกสอน
 แสดงความรัก และส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเอง ผู้ฝึกสอน
 จะอธิบายเหตุผลในการส่งเสริมหรือห้ามมิให้ทำสิ่งต่าง ๆ นักกีฬาจะได้รับความเสมอภาคในการทำ
 สิ่งต่าง ๆ

รูปแบบการฝึกอบรมของผู้ฝึกสอนประเมินได้จากแบบสอบถามวิธีที่ผู้ฝึกสอนปฏิบัติต่อนัก
 กีฬา

13. การแสดงแบบของผู้ฝึกสอน คู่แข่งขัน และเพื่อน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว
 ของผู้ฝึกสอน คู่แข่งขัน และเพื่อน เช่น พูดคำหยาบ พูดล้อเลียน รังแกผู้อื่น ฯลฯ

14. การให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน คู่แข่งขันและเพื่อน หมายถึง การให้แรงเสริมแก่นักกีฬาทั้ง
 ที่เป็นตัวแรงเสริมบวกหรือแรงเสริมลบ เมื่อนักกีฬาแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเหมือนกับผู้ฝึกสอน
 คู่แข่งขัน และเพื่อน เช่น แสดงความพอใจ การให้รางวัล ฯลฯ

การแสดงแบบและการให้แรงเสริมของผู้ฝึกสอน คู่แข่งขัน และเพื่อน ประเมินได้จากแบบ
 สอบถามการปฏิบัติตัวของผู้ฝึกสอน คู่แข่งขัน และเพื่อน

15. การศึกษาของบิดามารดา หมายถึง ระดับการศึกษาของบิดามารดา หรือผู้ปกครองของ นักกีฬาคนใดคนหนึ่ง แบ่งเป็น 6 ระดับคือ

- 15.1 ประถมศึกษา
- 15.2 มัธยมศึกษาหรือ ปวช.
- 15.3 อนุปริญญาหรือเทียบเท่าหรือปวส. ปวท.
- 15.4 ปริญญาตรี
- 15.5 ปริญญาโท
- 15.6 สูงกว่าปริญญาโท

การศึกษาของบิดามารดา จะคิดจากจำนวนปีที่ได้รับการศึกษา เช่น ระดับประถมศึกษาใช้เวลา 6 ปี และมัธยมศึกษา ใช้เวลา 12 ปี ระดับอนุปริญญา ใช้เวลา 14 ปี ระดับปริญญาตรี ใช้เวลา 18 ปี ระดับปริญญาโท ใช้เวลา 20 ปี และสูงกว่าปริญญาโท ใช้เวลา 23 ปี

16. รายได้ของครอบครัว หมายถึง จำนวนเงินที่แต่ละคนมีโอกาสใช้จ่ายในเวลา 1 เดือน โดยเฉลี่ย โดยพิจารณาจากรายได้รวมที่ครอบครัวหนึ่ง ๆ ได้รับแต่ละเดือนรวมกันจำนวนคนในครอบครัวที่ต้องใช้จ่ายจากรายได้นี้ รายได้ประจำเดือนมี 10 ช่วง นำค่ากึ่งกลางของช่วงกับจำนวนคนในครอบครัวที่ต้องใช้จ่ายเงินนี้มาหาอัตราส่วนตามสูตรดังนี้

รายได้ของครอบครัว = $\frac{\text{ค่ากึ่งกลางของช่วงรายได้รวมของบิดามารดาต่อเดือน}}{\text{จำนวนคนในครอบครัวทั้งหมด} - \text{จำนวนคนที่ทำงานแล้วยกเว้นบิดามารดา}}$

ค่ากึ่งกลางได้จากระดับรายได้รวมดังต่อไปนี้

- 16.1 ต่ำกว่า 5000 บาท
- 16.2 5001 - 7500 บาท
- 16.3 7501 - 10000 บาท
- 16.4 10001 - 12500 บาท
- 16.5 12501 - 15000 บาท
- 16.6 15001 - 17500 บาท
- 16.7 17501 - 20000 บาท
- 16.8 20001 - 22500 บาท
- 16.9 22501 - 25000 บาท
- 16.10 มากกว่า 25000 บาท

17. ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

17.1 ความสัมพันธ์ทางบวก ได้แก่ การที่บิดามารดามีความรักใคร่ปรองดอง มีความคิดเห็นและการกระทำที่สอดคล้อง มีการทำกิจกรรมร่วมกันเสมอ

17.2 ความสัมพันธ์ทางลบ ได้แก่ การที่บิดามารดามีความขัดแย้งในเรื่องความคิดเห็นและการกระทำ ซึ่งแสดงออกในลักษณะการทะเลาะวิวาท บ่น ตำหนิ และแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาประเมินจากการตอบแบบสอบถามวิธีการปฏิบัติที่บิดามารดาปฏิบัติต่อกัน

18. บิดามารดาหรือผู้ปกครอง หมายถึง บิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือบุคคลที่เลี้ยงดูนักกีฬามาเป็นเวลานานที่สุด

19. ผลทางตรง หมายถึง ค่าของผลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยสาเหตุกับปัจจัยผลโดยไม่ผ่านปัจจัยอื่น

20. ผลทางอ้อม หมายถึง ค่าของผลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยสาเหตุกับปัจจัยผลโดยผ่านปัจจัยอื่นก่อน

21. ผลรวม หมายถึง ค่าของผลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยสาเหตุกับปัจจัยผลที่ได้จากการรวม ผลทางตรงและผลทางอ้อมเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นผลสุทธิที่ปัจจัยสาเหตุพึงมีต่อปัจจัยผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบปัจจัยคัดสรรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬาทั้งหมด

2. ทราบปัจจัยคัดสรรต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับสูง และนักกีฬาที่มีความสามารถในระดับต่ำ

3. สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการอธิบาย ทำนาย และควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวในการกีฬาของนักกีฬาที่มีความสามารถต่างกันได้อย่างถูกต้อง

4. เป็นแนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมก้าวร้าวของนักกีฬาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม